

PASAKOJIMO VERTINIMO INSTRUKCIJA

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
TEKSTO TURINYS	Atsižvelgimas į užduoties reikalavimus	Patenkinamas	1	<p>Kuria tekstą, atsižvelgdamas į vieną–du užduotyje pateiktus reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> papasakoja, ką mergaitė rado, pamatė po lova, kas skleidė garsą; parašo, kaip atrodė tai, ką ji rado, – įterpia aprašymą; parašo, kokių nuotykių patyrė su tuo, ką rado; parašytas pasakojimas turi aiškių pasakos elementų. <p>Pasaka gali būti parašyta pagal užduotyje išvardytus reikalavimus, lyg būtų atsakyta į klausimus (nėra minčių nuoseklumo).</p>	Nėra svarbu, koku eiliškumu mokinys atsižvelgs į reikalavimus.
		Pagrindinis	2	<p>Kuria tekstą, atsižvelgdamas į tris užduotyje pateiktus reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> papasakoja, ką mergaitė rado, pamatė po lova, kas skleidė garsą; parašo, kaip atrodė tai, ką ji rado, – įterpia aprašymą; parašo, kokių nuotykių patyrė su tuo, ką rado; parašytas pasakojimas turi aiškių pasakos elementų. 	
		Aukštesnysis	3	<p>Kurdamas tekstą, įvykdo visus užduotyje pateiktus reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> papasakoja, ką mergaitė rado, pamatė po lova, kas skleidė garsą; parašo, kaip atrodė tai, ką ji rado, – įterpia aprašymą; parašo, kokių nuotykių patyrė su tuo, ką rado; parašytas pasakojimas turi aiškių pasakos elementų. 	
		Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Rašo ne pagal užduoties temą, bet tai rišlus pasakojimas, turintis pasakos elementų, kita tema. Rašo ne pasaką, o kitą tekstą (pvz., laišką, kvietimą, aprašymą, pasakojimą ar kt.). Neatsižvelgta į užduoties reikalavimus arba tik iš dalies atsižvelgta į vieną iš jų (pvz., parašo, ką mergaitė rado, pamatė po lova arba kas skleidė garsą). Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau negu 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	
	Temos atskleidimas	Patenkinamas	1	Kuriamos pasakos turinys atitinka nurodytą temą, bet nuo jos gali būti nuklystama. Rašoma apibendrintai, nedetalizuojama, sukurtos pasakos tema neišplėtota. Teksto gali būti parašyta daug, vaikas gali aprašinėti nereikšmingas detales.	
		Pagrindinis	2	Rašo temą atitinkantį tekstą. Glaustai papasakoja tai, ko prašoma užduotyje arba tema išplečiama, bet nebūtinai tikslingai. Tačiau mintys išdėstytos logiškai, pagrindinė mintis aiški.	
		Aukštesnysis	3	Tekste aiškiai atskleista tema, aiškiai išdėstyta pagrindinė pasakos mintis. Rašo išsamų tekstą, kuriame gali atsirasti samprotavimo elementų arba kuriame mokinys reiškia savo nuomonę.	Nuomonė gali būti išreikšta vienu sakiniu, pvz., <i>Norėčiau, kad ir man taip nutiktų.</i>
		Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau negu 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Nuoseklumas ir vientisumas	Patenkinamas	1	Tekste yra nuoseklumo, vientisumo trūkumų (minčių šuolių, nemotyvuotų perėjimų nuo vienos teksto (struktūrinės) dalies prie kitos ar pan.). Tekste daug rišlumo trūkumų. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas netikslingai arba nesusietas su dėstoma mintimi.	
	Pagrindinis	2	Gali būti teksto vientisumo ir nuoseklumo trūkumų. Mintys plėtojamos gana sklandžiai; sakiniai, pastraipos susieti vienas su kitu. Tekstas gana rišlus. Jei tekste pateiktas dialogas, jis susijęs su dėstoma mintimi, tačiau gali būti neišplėstas (gali nemotyvuotai nutrūkti) arba išplėstas per daug.	
	Aukštesnysis	3	Tekstas nuoseklus ir vientisas: mintys plėtojamos aiškiai, nuosekliai; siejami sakiniai, pastraipos. Tekstas rišlus. Geba sudominti skaitytoją. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas tikslingai, yra aiškiai ir nuosekliai aprašytas.	
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Tekstas nerišlus. • Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau negu 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos	
TEKSTO STRUKTŪRA	Pasakojimo pavadinimas	1	Sukuria pasakojimo pavadinimą, atitinkantį teksto temą arba pagrindinę mintį, arba pasakojimo pavadinimas išreikštas vaizdingu posakiu, patarle ir pan.		
		Skiriama 0 taškų, jeigu:	<ul style="list-style-type: none"> • Pavadinimas neatitinka parašyto pasakojimo temos. • Nėra pavadinimo. 		
	Pasakojimo struktūra	Patenkinamas	1	Yra viena struktūrinė dalis (pvz., tik dėstymas arba tik pabaiga).	Jeigu mokinys rašo ne pasakojimą (pasaką), o kito formato tekstą (pvz., laišką, aprašymą ar kt.), vertinama, atsižvelgiant į to teksto struktūros reikalavimus.
		Pagrindinis	2	Yra šios pasakos struktūrinės dalys: dėstymas ir pabaiga. Jos gali būti grafiškai išskirtos arba neišskirtos, bet jaučiamos. Pabaiga gali būti neišplėtotą.	
		Aukštesnysis	3	Yra visos pasakos struktūrinės dalys (gerai suformuotas pasakos dėstymas su įterptu aprašymu, patirtais nuotykiiais ir pabaiga). Teksto struktūrinės dalys grafiškai atskirtos, šis atskyrimas logiškas.	
Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Nėra struktūrinių dalių arba jos neaiškios. • Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau negu 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 			

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
KALBINĖ RAIŠKA	Patenkinamas	1	Vartojami elementarūs žodžiai ir frazės (nėra vaizdingų žodžių). Daug stiliaus (žodyno) trūkumų, nemotyvuotų pasikartojimų. Rašydamas pasaką vartoja tiesioginius sakinius.	
	Pagrindinis	2	Kalba aiški. Yra stiliaus (žodyno) trūkumų, pasitaiko nemotyvuotų pasikartojimų. Gali būti vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji).	
	Aukštesnysis	3	Kalba aiški ir sklandi, logiška ir vaizdinga (vartojami palyginimai, sinonimai, ištiktukai ir kt.). Vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji). Gali pasitaikyti atvejų, kai viena ar kelios mintys suformuluojamos aiškiu sudėtinu sakiniu.	
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Tekstą dėl kalbos suprasti sunku. • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau negu 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
RAŠTINGUMAS	Patenkinamas	1	Daro daug sisteminių ¹ ir atsitiktinių ² rašybos ir skyrybos klaidų. Tekstą suprasti sunku. Galimos 3–4 sisteminės ir 3 atsitiktinės klaidos.	
	Pagrindinis	2–3	Yra atsitiktinių ir sisteminių (pasikartoja daugiau negu vieną kartą) klaidų. 2 taškai – galimos 2 sisteminės ir 3 atsitiktinės klaidos. 3 taškai – galimos 1 sisteminė ir 3 atsitiktinės klaidos.	
	Aukštesnysis	4	Rašo beveik be klaidų iš išminktų atvejų. Galimos 1 – 2 atsitiktinės klaidos.	
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Tekstą dėl rašybos ir skyrybos klaidų suprasti sunku (daugiau nei 7 klaidos (sudėjus sisteminės ir atsitiktines klaidas)). • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau negu 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Pastaba: Turinys, struktūra, kalbinė raiška vertinami pagal visą parašytą tekstą. Jei mokinio sukurtas tekstas labai ilgas, rašybos ir sakinio skyrybos klaidos skaičiuojamos pagal 100 pirmų žodžių.

¹ Sisteminė klaida – tai daugiau negu vieną kartą mokinio darbe pasikartojanti klaida.

² Atsitiktinė klaida – vieną kartą mokinio darbe pasitaikiusi klaida.

LIETUVIŲ KALBA

4 klasės mokiniai taisyklingai rašo:

- asmeninius įvardžius, asmenvardžius ir vietovardžius;
- žodžius su priešdėliais *iš-, į-, už-, at-, ant-, ap-, są-, san-, sam-*;
- žodžius su priesagomis *-el-, -(i)uk-, -ykl-, -ikl-, -yn-, -in-, -yt-, -inink-, -(i)av-, -dav-, -ing-, -uot-, -ot-*;
- sudurtinius žodžius be jungiamųjų balsių (*rugsėjis*) ir su jungiamąja balse (i) (*rugiagėlė*);
- žodžius su mišriaisiais dvigarsiais, su dvibalsiais, su minkštumo ženklu;
- paprasčiausius priebalsių asimiliacijos atvejus (*dirbti – dirba, nešdavo – nešė, verkdavo – verkė, išbėgo, užsuko, apdengė, atgal* ir kt.);
- žmonių vardus, pavardes, miestų, kaimų, gatvių, upių, ežerų ir kt. pavadinimus;
- įsidėmėtinus rašybos žodžius: *mane, tave, save, manęs, tavęs, savęs, mūsų, jūsų, šiandien, vėliava, įvairus, kažkas, galbūt, turbūt, dviese, trise, keturiese, žemyn, aukštyn, rytoj, keletas, stebuklas, mąstyti, mėslingas, kąsnis, tęsinys, aukštyn, drąsa, grįžo* ir jų darinius, taip pat 2 klasėje išmokus atvejus;
- daiktavardžių ir būdvardžių visus vienaskaitos ir daugiskaitos linksnius;
- esamojo, būtojo kartinio, būtojo dažninio ir būsimąjo laiko veiksmažodžius (visų asmenų);
- būdorieveiksmius;
- sakinio gale parašo reikiamus skyrybos ženklus, išskiria kreipinį, atskiria neišplėstines vienaarūšes sakinio dalis;
- rašo kablelį prieš jungtukus *o, bet, tačiau, kad*; taiko paprasčiausius dialogo skyrybos atvejus.

LENKŲ KALBA

4 klasės mokiniai taisyklingai rašo:

- dažnai vartojamus žodžius, kurių rašymas skiriasi nuo tarimo;
- dažniausiai vartojamus žodžius su *u – ó, rz – ż, ch – h*;
- žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale (*książka, śnieg*) ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius (*prośba*);
- dalelytę *nie* su veiksmažodžiais, daiktavardžiais, būdvardžiais;
- daiktavardžius su prielinksniais;
- sakinio gale parašo reikiamus skyrybos ženklus, rašo kablelį prieš *ale, lecz, który, że, ponieważ, aby*.

RUSŲ KALBA

4 klasės mokiniai taisyklingai rašo:

- dažnai vartojamus žodžius, kurių rašymas skiriasi nuo tarimo;
- skiriamuosius (ь, ъ) bei minkštinamąjį (ъ) ženklus
- balse po *ж, ш, щ, ч, ч*;
- įsidėmėtinus rašybos žodžius (*корова, касса*);
- žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale (*книжка, мороз*) ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius (*сбор, сделал*);
- žodžius su netariamais priebalsiais (*солнце, праздник*);
- veiksmažodžių bendratį bei vienaskaitos 2-ojo ir 3-iojo asmenį (*смеяться, смеешься, смеется*);
- *не* su veiksmažodžiais;
- priešdėlius ir priesagas su daiktavardžiais bei būdvardžiais;
- sakinio gale parašo reikiamus skyrybos ženklus, rašo kablelį prieš *а, но, что* sudėtiniame sakinyje.